

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ
ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
здобувачів вищої освіти**

«МОЛОДЬ – АГРАРНИЙ НАУЦІ І ВИРОБНИЦТВУ»

Актуальні проблеми ветеринарної медицини

22-23 квітня 2025 року

**Біла Церква
2025**

УДК 001.895:338.43:378-053.6:636.09(063)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Шуст О.А., д-р. екон. наук, ректор.

Варченко О.М., д-р. екон. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Філіпова Л.М., канд. с.-г. наук.

Царенко Т.М., канд. вет. наук.

Куманська Ю.О., канд. с.-г. наук.

Козій Н.В., канд. вет. наук.

Славінська О.В., начальник редакційно-видавничого відділу.

Відповідальна за випуск – **Славінська О.В.**, начальник редакційно-видавничого відділу.

Актуальні проблеми ветеринарної медицини: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти. 22-23 квітня 2025 р. Білоцерківський НАУ. – 282 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

присутня політика вирішення конфлікту: насамперед повідомляємо керівника відділення і розказуємо всю суть проблеми і намагаємося на місці все вирішити. Більшість загальних питань які викликають незадоволення розглядаються на загальних зборах де кожен має право голосу і рішення приймаються колективно. Щоб не порозумінь було мінімум, за кожним працівником закріплено його ряд обов'язків, які він повинен дотримуватись і виконувати. Застосування цих стратегій дозволить команді ефективно вирішувати конфліктні ситуації, попереджувати їх виникнення та сприяти побудові позитивних та продуктивних взаємин серед учасників. Такий підхід допоможе створити сприятливу атмосферу для досягнення спільних цілей та успішної роботи команди в цілому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Головаха Є. І. Колектив. Енциклопедія Сучасної України. URL: <https://esu.com.ua/article-5525>
2. Конфлікт / М. І. Пірен та ін. Енциклопедія Сучасної України. URL: <https://esu.com.ua/article-3235>

УДК: 636.1.082:591.5

ГРУШКО М.О., здобувачка вищої освіти

Науковий керівник – **ПОРОШИНСЬКА О.А.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ФІЗІОЛОГІЯ ТА ПОВЕДІНКА ЯК КЛЮЧІ ДО РОЗУМІННЯ ЕМОЦІЙ КОНЕЙ

Оцінка емоційного стану тварин є ключовим аспектом забезпечення їх добробуту. Для коней, як соціальних і високоінтелектуальних тварин, важливо враховувати не лише фізіологічні потреби, а й психоемоційний стан.

Ключові слова: коні, емоційний стан, поведінка, фізіологічний стан.

У контексті сучасних підходів до забезпечення добробуту тварин особливого значення набуває розуміння їх емоційного стану. Коні – соціальні, чутливі та розумні істоти, здатні до складних форм емоційного переживання. В умовах, створених людиною, зокрема у стайнях або під час тренувань, тварини часто стикаються з факторами, що викликають стрес. Нерозуміння або ігнорування емоційних потреб тварини може призводити до розвитку стереотипних форм поведінки, агресії або навіть депресоподібних станів [1].

Метою роботи був аналіз основних наукових методів визначення емоцій у коней та можливості їх застосування у ветеринарній практиці, зоотехнії та кінному спорті.

До основних фізіологічних показників емоційного стану у коней відносять:

гормональний профіль – зміна рівня кортизолу, адреналіну та серотоніну в слині чи крові та серцева активність – варіабельність серцевого ритму та частота серцевих скорочень при впливі позитивних чи негативних стимулів [2]. Окремі автори [3] повідомляють що за допомогою інфрачервоної термографії можна виявити зниження або підвищення температури навколо очей або вух залежно від емоцій.

Поведінка є одним із найочевидніших способів оцінки емоцій. Положення вух, рухи голови, міміка, відтягнуті назад вуха часто свідчать про дискомфорт, тоді як спрямовані вперед – про зацікавлення. Стереотипії – повторювана поведінка без видимої мети (гойдання, кусання годівниці) вказує на хронічний стрес. Реакція на наближення людини – поведінка уникнення або агресивні прояви можуть сигналізувати про негативний емоційний фон [4–6]. На думку авторів такі прояви є інформативними, особливо якщо поєднуються з фізіологічними даними.

Sara Hintze та співавт. [7] вважають, що одним із перспективних підходів в оцінці емоцій у коней є парадигма когнітивного упередження (judgement bias paradigm). Вона базується на припущенні, що емоційний стан тварини впливає на її очікування: оптимістичні очікування (тварина очікує позитивного результату в неоднозначній ситуації) пов'язані з позитивним емоційним станом. Песимістичні очікування свідчать про негативну валентність емоцій. Дослідження на конях підтверджують, що умови утримання значно впливають на схильність до песимізму або оптимізму [8]. Це відкриває шлях до оцінки емоцій через прості поведінкові тести.

Отже, емоційний стан коней є складною багатфакторною категорією, яка вимагає комплексної оцінки. Використання фізіологічних, поведінкових та когнітивних індикаторів дає змогу отримати об'єктивну інформацію про добробут тварини, забезпечити ефективніші та гуманніші методи утримання, тренування та взаємодії з кінями.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Fureix C., Jengo P., Henry S., Lansade L., Hausberger M. Towards an ethological animal model of depression? A study on horses. *PLoS ONE*. 2011. Vol. 6, № 6. e21180. DOI: [10.1371/journal.pone.0021180](https://doi.org/10.1371/journal.pone.0021180)
2. Hausberger M., Fureix C., Lesimple C. Detecting and interpreting horses' emotions: The challenges of animal emotion research. *Behavioural Processes*. 2016. Vol. 132. P. 63–70. DOI: [10.1016/j.beproc.2016.09.008](https://doi.org/10.1016/j.beproc.2016.09.008)
3. Valençon M., Levy F., Fortin M., Boissy A. Emotional reactivity and cognitive appraisal in horse personality. *Applied Animal Behaviour Science*. 2013. Vol. 148, №. 1–2. P. 97–109. DOI: [10.1016/j.applanim.2013.07.005](https://doi.org/10.1016/j.applanim.2013.07.005)
4. Boissy A., Manteuffel G., Jensen M. B., Moe R. O., Spruijt B., Keeling L. J., Aubert A. Assessment of positive emotions in animals to improve their welfare. *Physiology & Behavior*. 2007. Vol. 92, №. 3. P. 375–397. DOI: [10.1016/j.physbeh.2007.02.003](https://doi.org/10.1016/j.physbeh.2007.02.003)
5. Lansade L., Nowak R., Laine A. L., Leterrier C., Bertin A. Facial expression and oxytocin as possible markers of positive emotions in horses. *Scientific Reports*. 2018. Vol. 8, № 1. e14680. DOI: [10.1038/s41598-018-32993-z](https://doi.org/10.1038/s41598-018-32993-z)
6. Paul E. S., Harding E. J., Mendl M. Measuring emotional processes in animals: the utility of a cognitive approach. *Neuroscience & Biobehavioral Reviews*. 2005. Vol. 29, № 3. P. 469–491. DOI: [10.1016/j.neubiorev.2005.01.002](https://doi.org/10.1016/j.neubiorev.2005.01.002)
7. Hintze S., Roth E., Bachmann I., Würbel H. Toward a choice-based judgment bias task for horses. *Applied Animal Welfare Science*. 2017. Vol. 20, № 2. P. 123–136. DOI: [10.1080/10888705.2016.1276834](https://doi.org/10.1080/10888705.2016.1276834)
8. Sankey C., Richard-Yris M.-A., Henry S., Fureix C., Nassur F., Hausberger M. Reinforcement as a mediator of the perception of humans by horses (*Equus caballus*). *Animal Cognition*. 2010. Vol. 13, № 5. P. 753–764. DOI: [10.1007/s10071-010-0326-9](https://doi.org/10.1007/s10071-010-0326-9)

УДК: 636.1:616.155.2-053.1

ВАТРИЧ А.А., здобувачка вищої освіти

Науковий керівник – **ПОРОШИНСЬКА О.А.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

НЕОНАТАЛЬНИЙ ІЗОЕРИТРОЛІЗ У ТВАРИН

Неонатальний ізоеритроліз імунозалежне гемолітичне захворювання, що виникає у новонароджених тварин внаслідок несумісності груп крові між дорослою особиною та її потомством. Захворювання супроводжується високою смертністю та потребує профілактичного контролю сумісності крові перед розведенням.

Ключові слова: тварини, групи крові, імунологічний конфлікт, еритроцити.

Генетика, здоров'я та імунітет тісно пов'язані між собою, оскільки генетичні фактори визначають функціонування імунної системи і здатність організму протистояти різним захворюванням. До груп патологій, що виникають через несприятливу імунну відповідь організму на власні або чужорідні антигени, що призводить до руйнування червоних кров'яних клітин належить неонатальний ізоеритроліз. Це патологічний стан, що виникає